

Posudek diplomové práce Petry Bílkové

Konec karnevalu. Poetismus na přelomu 20. a 30. let

Diplomová práce Petry Bílkové *Konec karnevalu. Poetismus na přelomu 20. a 30. let* vznikla mimo jiné z potřeby ujasnit a vymezit si základní problémové okruhy související s proměnou klíčového avantgardního hnutí, jehož pilířem byl Umělecký svaz Devětsil a konceptem široký rámec poetistického umění.

Výchozí diplomantčina pozice byla ztížena o to, že volbou tohoto tématu vstoupila do oblasti hojně diskutované a po léta kriticky i literárněhistoricky studované. Od počátku tedy bylo otázkou, do jaké míry se ve vznikající práci vyhraní spíše kompilační ráz, nebo do jaké míry bude autorka schopna do této široké a letité debaty vnést určité nové hledisko.

Svoji práci si Pera Bílková rozdělila do několika souvisejících problémových okruhů. Jako východisko pro své interpretační sondy zvolila literárněhistorickou perspektivu. Jejím prizmatem ve zkratce obhlédla základní souvislosti dobového kulturního, uměleckého a kritického kontextu, přičemž hlavní důraz položila v těchto souvislostech na otázku vztahu poetistického umění k východiskům diskuse o proletářské kultuře, v jejichž rámci se jak známo poetismus zrodil. Poté v rámci kompoziční logiky přechází k charakteristice klíčových estetických principů a východisek poetismu. Tyto obecné rámce pak rozvíjí a dovyslovuje na základě analýzy stěžejních manifestačních textů, které zejména Karel Teige, ale také Vítězslav Nezval publikovali v průběhu dvacátých let a jež profilovaly konceptuální rámec nového umění. Právě v těchto kapitolách nejen že diplomantka resumuje základní teze a stanoviska těchto programových statí, ale charakterizuje rovněž postupné proměny, kterými poetistický koncept procházel a jež ústily v druhé polovině dvacátých let do potřeby

radikálnější proměny poetistického umění či do kritických debat o životnosti či neživotnosti tohoto poetistického konceptu.

Právě těmto proměnám a jejich uměleckým „aplikacím“ je otevřena závěrečná analytická část diplomové práce Petry Bílkové, věnovaná rozboru vybraných básnických skladeb či knih, které tuto proměnu významně dokumentují a jejichž tvůrci prošli velice těsným kontaktem s poetistickým uměním. Jde o rozbor knih vycházejících na přelomu dvacátých a třicátých let, konkrétně o sbírky Františka Halase *Kohout plaší smrt*, Vladimíra Holana *Triumf smrti*, Viléma Závady *Panychida*, Konstantina Biebla *Nový Ikaros* a Vítězslava Nezvala *Básně noci*. Právě zde Petra Bílková podle mého názoru přináší aktuální vklad do odborné diskuse. Shrnuje tu podstatné názory předchozích interpretů těchto děl a samostatně pak naznačuje řadu interpretačních otázek, které při četbě a promýšlení těchto děl vyvstávají.

Závěrem shrnuto: Práce Petry Bílkové představuje promyšlený celek, pohybující se na hraně mezi mapováním dosud diskutovaného a snahou přispět do těchto souvislostí novými postřehy a poznatky. Domnívám se, že míra reflexe diskutovaných hledisek a snaha o jejich osobité rozvedení a doplnění zcela odpovídá nárokům kladeným na diplomovou práci. Jako každá práce, i tato pochopitelně implikuje možnosti dalšího rozvíjení. V případě práce Petry Bílkové jde například o otázku začlenění dobových debat probíhajících v druhé polovině 20. let – zejména jde o generační diskusi z přelomu 20. a 30. vyvolanou sérií článků Jindřicha Štyrského *Koutek generace apod.*, které se výrazně, prostřednictvím reflexe otázek hodnotové a estetické povahy, promítly rovněž do uzpůsobení uměleckého světa autorkou analyzovaných básnických knih.

Práci Petry Bílkové doporučuji ji proto k obhajobě.